

Comite Westelijke Grachtengordel e.o.

Werkgroep Beeld Bepalende Bomen (BBB)

Pleitnotitie t.b.v. hoorzitting 25 oktober 2022,

inzake **bezwaar tegen het besluit van 10 april 2022 voor het kappen van 5 bomen** op de Brouwersgracht, ter hoogte van nrs 101a t/m 137, aanvraagnr 6645497, waaronder een Parel en een Monumentale boom, publicatiedatum 12 april 2022, zie het bezwaarschrift tegen de kapvergunning d.d. 23 mei 2022 en het bezwaar tegen de kadewandherstel d.d. 23 mei 2022.

Voor de laatste ontvingen wij geen uitnodiging voor een hoorzitting.

Gezien de overlapping van bezwaar en argumenten gaan wij ervan uit dat dit bezwaar tijdens deze zitting ook aan de orde komt.

Kadewandherstel met behoud van de bomen. Sinds eind 2020 is het Comite Westelijke Grachtengordel in gesprek met de gemeente Amsterdam om een methode voor kadewandherstel met behoud van bomen te ontwikkelen. Brouwersgracht ter hoogte van 101a – 137 is bij uitstek een gracht om kadewandherstel uit te voeren met behoud van alle 10 bomen.

Naar door ons vernomen voert Projectcombinatie Koningsgracht aan de Lijnbaansgracht wel kadewandherstel met behoud van bomen uit.

Waarom worden de bomen van de Brouwersgracht door Projectcombinatie Koningsgracht niet behouden? Welk criteria wordt hier gehanteerd en waarom is dat anders dan de gehanteerde criteria aan de Lijnbaansgracht?

Kadewand herstel met behoud van de bomen is mogelijk. Op de Conferentie Slimmer met Minder van 6 oktober j.l. zijn diverse technieken gepresenteerd voor kadewandherstel met behoud van bomen. Bij de afweging om bomen te kappen dient het historisch aanzicht en het milieu het belangrijkste uitgangspunt te zijn. Wij vrezen de blijvende inperking van de groeiruimte van bomen door de gehanteerde technieken van Projectcombinatie Koningsgracht.

Vanuit het IPK (Innovatie Partner Kademuur) wordt gesteld dat er 3 bomen behouden kunnen blijven. Het is ons niet duidelijk wat de achterliggende redenen voor die keuze is, zoals qua technische haalbaarheid als qua kosten. De keuze om drie bomen te selecteren is niet aan harde voorwaarden verbonden, behalve de levensverwachting van meer dan 10 jaar.

Met leden van IPK hebben wij tijdens de wandeling op 22 juli j.l. onze mening geuit en nogmaals op 14 oktober j.l., zie bijlagen. Tussentijds heeft overleg tussen boomspecialisten plaats gevonden. Omdat het criterium van vellen ligt bij de levensverwachting van minder dan 10 jaar, kan de Parel nr 339486 (plantjaar 1950) en de Monumentale boom nr 339515 (plantjaar 1940) behouden worden. Zij hebben een levensverwachting van resp. 6-10 jaar en 10 jaar.

Boomspecialisten van de gemeente en de externe bomenspecialist zijn tot de conclusie gekomen, dat de boom op de hoek van de Lindengracht nr 349400 (plantjaar 1965) gezond is en voor behoud in aanmerking komt, mede gezien de ruimte tussen de stam en de kadewand.

Bij nadere beschouwing kwamen wij tot de conclusie, dat de kromming/bocht van de kadewand ter hoogte van Brouwersgracht 101a-105 de oorspronkelijke kromming is en derhalve niet recht gemaakt mag worden omdat dan het historische aanzicht van de gracht wordt aangetast. Ter hoogte van de Lindengracht heeft een brug gelegen. Daar wordt de kromming geleidelijk aan minder om ter hoogte van nr 107 recht te lopen.

In de Notitie Bomenadvies Brouwersgracht BRG 0301, pag 5 t.a.v. van Boom 339400 (*Ulmus x Hollandica* 'Vegeta') is ook de kromming in overweging genomen. Ter hoogte van deze boom zou de kademuur circa 50 cm "uitgebuikt" te zijn. Als de kademuur hersteld moet worden, zal de kade rechtgetrokken worden. Dit heeft als gevolg dat het wortelgestel van deze boom tussen de stam en kade nagenoeg helemaal zal verdwijnen en de levensverwachting van de boom wordt aangetast, zonder enige reden.

De kademuur ter hoogte van 101 a - 105 en de Lindengracht maakt een bocht en is niet uitgebukt. Aan de kant van de Brug over de Prinsengracht bevindt zich ook een watertrap. Het woord "uitgebukt" suggereert dat er (door de druk van de boom of de vuilnisstort in een boot) een uitstulping in de kade is ontstaan. Dit is echter onjuist. Dit is ook zichtbaar aan de oude palen die voor de muur staan en gediend hebben voor de oude brug die nu niet meer bestaat. Deze palen staan recht. Kennelijk is besloten (voor het gemak van de uitvoering?) de kade te verleggen door deze tussen twee punten recht te trekken, de bocht wordt dan afgesneden en de historische loop van de kade verdwijnt. In de nieuwe situatie komt de kadewand circa 50 cm naar binnen, hetgeen het vellen van boom 339400 vrijwel onontkoombaar maakt.

De strijdigheid met Beschermd Stadsgezicht en de Bufferzone Wereld Erfgoed (UNESCO World Heritage) benadrukken wij nogmaals. Door het kappen van bomen, waaronder een Parel en een Monumentale boom wordt het beschermde stadsgezicht aangetast en wordt geen eer gedaan aan de vermelding van Amsterdam op de Wereld Erfgoedlijst.

Ook de strijdigheid met het klimaatadaptatie akkoord herhalen wij. Zulke oude bomen zijn van groot belang voor de leefbaarheid, CO2 opslag, afvang van fijnstof, frisse lucht, water opvang, demping van geluidsoverlast en vermindering hittestress. De Amsterdamse binnen stad is bij zonnig weer 8 – 10 graden C warmer dan de andere stadsdelen. Daarom dient behoud van de gezonde bomen voorop te staan bij kadewandherstel.

Kostenaspect: Tijdens de wandeling van 14 oktober jl. hebben wij inzicht gevraagd in de kosten van het IPK project en de bonus voor Projectcombinatie Koningsgracht. Tot op heden hebben wij geen inzicht hierin.

De ons genoemde extra kosten van ca. EUR 100.000 per te behouden boom wegen op tegen de kosten van de aanplant van 10 bomen, inclusief groeiplaats verbetering en plantkosten a € 10.000. Dit is van toepassing op de Parel en het Monument, die wij willen behouden, en de boom nr 349400 op de hoek van de Lindengracht, die vrij ligt bij kadewandherstel.

Zie ook de link <https://vilt.be/nl/nieuws/een-oude-boom-heeft-positievere-effecten-op-gezondheid-dan-10-kleine-bomen>.

Het aanbod van herplant van bomen van een 35 cm omtrek, een maat groter dan 25 cm omtrek, zien wij als een onwaardige compensatie. De gemeente heeft een grote achterstand in herplant van bomen. Alleen al de significante achterstand van jaren is een reden om zuinig te zijn op de bestaande bomen. De te planten bomen hebben ruim 30 jaar nodig hebben om tot volledige wasdom te komen en vele decennia meer om de omvang te bereiken van de te kappen bomen. De omrekening van de gemeente noemt bovendien de plicht van herplant van ca 10 kleine bomen per gekapte boom, zie bijlage.

Het advies van de Commissie Beschermwaardige Houtopstanden:

Er liggen diverse adviezen, te weten: 25 oktober 2021, 17 nov 2021, 11 januari 2022 en 14 maart 2022. De Bomencommissie meent de Monumentale boom en de Parels te kunnen behouden met de empathische opmerking "dat met de huidige techniek en kadewandvernieuwing boombehoud zeer lastig is en dat er alleen voor de beschermwaardige bomen een uiterste inspanning geleverd wordt om de bomen te behouden". De bomencommissie geeft aan vertrouwen te hebben in het behoud van de beschermwaardige bomen. Wij wensen dit ook en vinden, dat de toe te passen techniek van kadewandherstel dit vertrouwen moet rechtvaardigen en waarmaken.

Kortom:

Drie bomen van de vijf te vellen bomen kunnen behouden worden. De aanwezigheid van bomen is van **aanzienlijk belang** voor de leefbaarheid van de bewoners van de binnenstad: schone lucht, koelte en demping van geluid van de drukke binnenstad.

Het criterium van korter dan 10 jaar levensverwachting hanterend komen wij uit op behoud van **drie extra bomen**, te weten:

Parel nr 339486, Monumentale boom nr 339515 en de boom nr 349400 op de hoek van de Lindengracht. De laatste is na extra onderzoek gezond bevonden en heeft bij behoud van de situatie van de oorspronkelijke kadewand genoeg ruimte. De andere twee bomen zijn een Parel en een Monument, die resp. 6-10 jaar en 10 jaar levensverwachting hebben. Voor bomen op een rijtje geldt, dat zij elkaar helpen bij storm. Als genoemde bomen gekapt worden, is dit noodlottig voor de Parel nr 346129, die wel behouden mag blijven, volgens de kapvergunning.

Wij verzoeken dringend:

- onderzoek te laten doen naar de kromming van de Brouwersgracht ter hoogte van nr 101 a - 105 en het stuk Lindengracht, waar voorheen een brug heeft gestaan
- de kapvergunning af te wijzen voor drie bomen, de Parel nr 339486 (plantjaar 1950) en de Monumentale boom nr 339515 (plantjaar 1940) en de boom nr 349400 (plantjaar 1965) op de hoek van de Lindengracht
- de 2 jonge bomen in het werk verplanten
- **Overige toezeggingen: zoals alle bomen een groot doorlopend plantgat en uiterste datum herplant?**

Bijlagen:

1. bezwaarschrift kapvergunning d.d. 23 mei 2022
2. bezwaarschrift kadewandherstel d.d. 23 mei 2022
3. omrekening van de gemeente

4. gesprek/wandeling 22 juli 2022
5. verslag wandeling 14 oktober 2022
6. foto watertrap
7. foto brug over de Lindengracht

Bijlage 1

Comite Westelijke Grachtengordel e.o.

p/a Leliegracht 38 | 1015 DH Amsterdam

info@westelijkegrachtengordel.nl www.westelijkegrachtengordel.nl

Werkgroep Beeld Bepalende Bomen (BBB)

Gemeente Amsterdam
t.a.v. Juridisch Bureau Postbus 483 1000 AL Amsterdam
bezwaarenberoep@amsterdam.nl

Amsterdam, 23 mei 2022

Betreft: **bezwaarschrift tegen het besluit van 10 april 2022 voor het kappen van 5 bomen en verplanten 2 bomen** Brouwersgracht, ter hoogte van nrs 101a t/m 137, aanvraagnr 6645497, waaronder twee parels en een monumentale boom, publicatiedatum 12 april 2022.

Geachte heer/mevrouw,

Het Comité Westelijke Grachtengordel e.o. is een informele vereniging van bewoners in het gebied gelijk aan Buurt 6 en 7 van het Wijkcentrum d' Oude Stadt. De doelstelling is het woon- en leefmilieu te bewaken en in brede zin te bevorderen; bevordering van de balans in het gebruik en de kwaliteit van de openbare ruimte, veiligheid, sociale samenhang en participatie, en milieu.

De Werkgroep Behoud Beeldbepalende Bomen van het Comité Westelijke Grachtengordel e.o. spant zich in voor het behoud van belangrijke bomen. Deze bomen worden op verschillende locaties bedreigd met kap, onder meer door vernieuwing van kades of herinrichting van straten.

Sinds eind 2020 is het Comite Westelijke Grachtengordel in gesprek met de gemeente Amsterdam om kadewandherstel met behoud van bomen te ontwikkelen. Het derde rak van de Brouwersgracht zou bij uitstek een goede gracht zijn om kadewandherstel uit te voeren met behoud van alle 10 bomen.

Bovendien, is er in de vergadering van 11 november bij motie 773 gevraagd om een begeleidingscommissie.

Binnen de termijn van 6 weken maakt het bestuur van het Comité namens de omwonenden bezwaar tegen de kap van vijf bomen en het verplaatsen van twee bomen op Brouwersgracht tussen Prinsengracht en Palmgracht om de navolgende redenen:

Kadewand herstel met behoud van de bomen is mogelijk. Daar zijn meerdere technieken voor.

Argument 1 in strijd met het (i) Beschermd Stadsgezicht en (ii) Bufferzone Wereld Erfgoed (UNESCO World Heritage). De Brouwersgracht behoort tot beide aangewezen gebieden. Door het kappen van bomen, waaronder twee parels en een monumentale boom wordt het beschermde stadsgezicht aangetast en wordt geen eer gedaan aan de vermelding van Amsterdam op de wereld Erfgoedlijst. Ondanks de herplant van nieuwe bomen zal de aantasting van het Beschermd Stadsgezicht en de Bufferzone Wereld Erfgoed (UNESCO World Heritage) de komende 50 jaar zichtbaar zijn.

Argument 2 Strijdigheid met het klimaatadaptatie akkoord:

Wij maken bezwaar tegen het kappen van vijf bomen (plantjaren 1940/65), waarvan een boom met monumentale status (plantjaar 1940) en twee beschermwaardige bomen, zogenaamde parels (plantjaren 1950 en 1960) en het verplanten van 2 bomen. Bomen zijn van aanzienlijk belang voor de leefbaarheid voor de bewoners van de binnenstad.

Bomen zorgen voor CO2 opslag, afvang van fijnstof, frisse lucht, vermindering van geluidsoverlast, wateropvang, koelte en voorkomen hittestress. In de binnenstad is het met warm weer 8-10 graden hoger dan in omliggende stadsdelen.

We zijn van mening dat kappen van gezonde, levensvatbare bomen **in strijd is met het Klimaatadaptatie Akkoord**, dat het college heeft ondertekend. Immers de gemeente heeft de plicht te verduurzamen en een groene stad te creëren voor haar bewoners. Het behouden van bomen is een eerste prioriteit in deze plicht.

Daarnaast levert behoud van de bomen voor de gemeente ook een economisch voordeel op, immers dure aanplant is niet nodig wegens geringe beschikbaarheid. Wij hebben hierover op 21 september 2021 een Raadsadres aan de raad toegezonden. Wij verwijzen verder naar de link:

<https://vilt.be/nl/nieuws/een-oude-boom-heeft-positievere-effecten-op-gezondheid-dan-10-kleine-bomen>

Argument 3: Het gebrek van beschikbaarheid van bomen van een behoorlijk formaat boom om te voldoen aan de herplantplicht in combinatie met een zeer grote achterstand bij vervanging van bomen is significant te noemen.

De gemeente heeft een grote achterstand in herplant van bomen. Alleen al de significante achterstand van jaren is een reden om zuinig te zijn op de bestaande bomen en om deze bomen te laten staan vanwege schaduwwerking voor de bewoners, de opname van CO2, waterberging en tegengaan van hittestress en geluidsoverlast, zeker zolang er geen vervanging op voorraad is bij kwekers.

De te planten bomen hebben ruim 30 jaar nodig hebben om tot volledige wasdom te komen en vele decennia meer om de omvang te bereiken van de te kappen bomen. De herplantplicht kan feitelijk niet aan worden voldaan door het ontbreken van bomen. Immers, voor elke te kappen bomme dienen minimaal 10 kleine bomen worden geplant.

Argument 4: Gebrek aan (bewoners)participatie: Van een uitnodiging of een verslag van informatie van de bewoners hebben wij niets kunnen vinden. Alleen is over verplaatsing van de woonboten aan de woonbootbewoners bericht.

Argument 5: Het advies van de Commissie Beschermwaardige Houtopstanden:

Gezien het advies van de bomencommissie, waarin twee varianten voor kappen, c.q. behoud van de parels en monumentale boom worden genoemd en de onderbouwing daarvan, is het onbegrijpelijk. Er ligt een aangepast advies boombehoud van 25 oktober 2021 en een voorstel van de Bomencommissie dd 17 november 2021 met twee varianten. Op basis van de Bomenadvies van 17 nov 2021 komt er een notitie dd 11 januari 2022, dat het vorige advies negeert en het advies van 14 maart 2022, dat zowel de parels als de monumentale boom gekapt moeten worden.

Met andere woorden, de Bomencommissie meent de monumentale boom en de parels te kunnen behouden met de empathische opmerking "dat met de huidige techniek en kadewandvernieuwing boombehoud zeer lastig is en dat er alleen voor de beschermwaardige bomen een uiterste inspanning geleverd wordt om de bomen te behouden", geeft de bomencommissie aan vertrouwen te hebben in het behoud van de beschermwaardige bomen.

Ergo er zou verondersteld kunnen worden, dat alle tien bomen te kunnen behouden bij kadewandherstel met een van de innovatieve methodes. De kwaliteit van de te kappen bomen, inclusief de monumentale boom en twee parels is goed voor 5-10 jaar. De waarde van de bomen is hoog. Daarbij zou de waarde van de CO2 afvang dienen te worden opgeteld.

Argument 6: Kadewand herstel met behoud van de bomen is mogelijk.

In de afgelopen jaren zijn er meerdere innovatieve technieken toegepast, met name Boskalis in Schiedam, 2018, en onlangs in Den Haag de samenwerking van de Gebroeders de Koning B.V. en Van Gelder Groep en het Japanse GIKEN, die ook bekend zijn in Amsterdam en is de methode de Beaufort gepresenteerd in 2020.

Wij zijn van mening dat bij de afweging om bomen te kappen het historisch aanzien en het milieu het uitgangspunt dienen te zijn. Het wordt tijd dat de ingenieurs van de kadeprojecten in Amsterdam overstappen op de voorhanden zijnde innovatieve technieken en het als een uitdaging zien behoud van het historische erfgoed te behouden en het milieu als prioriteit te stellen. Laten zij de koudwatervrees overmannen!

Een afweging van diverse typen mogelijke kademuren met een onderlinge afweging op een groot aantal punten is ons onbekend. Deze dient alsnog plaats te vinden, voordat een beslissing wordt genomen tot het kappen van bomen.

Argument 7: Blijvende inperking van de groeirimte van bomen door de gebruikelijke technieken van kademuurherstel

Bij toepassing van de gangbare technieken gaat de breedte van de constructie ten koste van de overblijvende ondergrondse ruimte voor de bomen. Waternet hanteert een keiharde eis dat er geen wateroppervlak verloren mag gaan, zonder dat wordt gemotiveerd dat de berging binnen het grachtprofiel onvoldoende zou zijn als de kademuur iets naar voren zou worden geplaatst. Een dergelijk standpunt wordt niet ingenomen, waar het om het behoud van de groeirimte van bomen gaat. Bomen verliezen met name bij toepassing van de combiwand een aanzienlijke hoeveelheid doorwortelbaar volume. Er is ons geen goede afweging bekend, waarom het behoud van wateroppervlak hoger wordt gesteld dan de groeirimte van bomen. Dit aspect dient ons inziens onderdeel te zijn van een integrale afweging. Het grote aantal omgevallen bomen bij de stormen van de laatste 10 jaar zijn voor een belangrijk deel te wijten aan slechte conditie als gevolg van een te beperkte groeirimte.

Kortom:

Als er drie bomen behouden kunnen worden, kunnen er ook acht of tien bomen worden behouden. Er is een groot gebrek aan beschikbare bomen van behoorlijk formaat voor de herplant. Er zijn drie innovatieve technieken bekend. De uitvoering van het eerste rak van de Herengracht moet het laatste project in de binnenstad zijn, waar bomen zijn gekapt ten behoeve van kadewandherstel. De aanwezigheid van bomen **is een aanzienlijk belang** voor de leefbaarheid van de bewoners van de binnenstad: schone lucht, koelte en demping van geluid van de drukke binnenstad.

Onze bezwaren tegen de kap van 5 bomen en verplaatsing van 2 bomen zijn:

1. **Strijdigheid met Beschermd Stadsgezicht en bufferzone Wereld Erfgoed (UNESCO World Heritage)**
2. **Strijdigheid met het klimaatadaptatie akkoord**
3. **Het gebrek aan bomen van een behoorlijk formaat bomen voor herplant**
4. **Gebrek aan (bewoners)participatie**
5. **Niet navolgen van het advies van de Commissie Beschermwaardige Bomen**
6. **Er zijn innovatieve methodes om kadewandherstel uit te voeren met behoud van bomen**
7. **Een integrale afweging tussen behoud van wateroppervlak en behoud van groeirimte in relatie tot de te kiezen kademuurvariant is niet uitgevoerd.**

Wij behouden ons het recht voor op een later tijdstip met aanvullende argumenten te komen.

Met vriendelijke groeten, namens het bestuur van het Comité Westelijke Grachtengordel e.o.

w.g.

H.E. van Nierop, voorzitter

w.g.

Petar ter Bergh, lid

Bijlage 2

Comite Westelijke Grachtengordel e.o.

p/a Leliegracht 38 | 1015 DH Amsterdam

info@westelijkegrachtengordel.nl

www.westelijkegrachtengordel.nl

Werkgroep Beeld Bepalende Bomen (BBB)

Gemeente Amsterdam

t.a.v. Juridisch Bureau

Postbus 483

1000 AL Amsterdam

bezwaarenberoep@amsterdam.nl

Amsterdam, 23 mei 2022

Betreft: **bezwaarschrift tegen het besluit van 25 april 2022 voor het vernieuwen van de kade langs de de Brouwersgracht ter hoogte van**, ter hoogte van nrs 103 t/m 137, OLO nr 6769897, publicatiedatum 13 april 2022.

Geachte heer/mevrouw,

Het Comité Westelijke Grachtengordel e.o. is een informele vereniging van bewoners in het gebied gelijk aan Buurt 6 en 7 van het Wijkcentrum d' Oude Stadt. De doelstelling is het woon- en leefmilieu te bewaken en in brede zin te bevorderen; bevordering van de balans in het gebruik en de kwaliteit van de openbare ruimte, veiligheid, sociale samenhang en participatie, en milieu. De Werkgroep Behoud Beeldbepalende Bomen van het Comité Westelijke Grachtengordel e.o. spant zich in voor het behoud van belangrijke bomen. Deze bomen worden op verschillende locaties bedreigd met kap, onder meer door vernieuwing van kades of herinrichting van straten.

Sinds eind 2020 is het Comité Westelijke Grachtengordel in gesprek met de gemeente Amsterdam om kadewandherstel met behoud van bomen te ontwikkelen. Het derde rak van de Brouwersgracht zou bij uitstek een goede gracht zijn om kadewandherstel uit te voeren met behoud van alle 10 bomen.

Bovendien, is er in de vergadering van 11 november bij motie 773 gevraagd om een begeleidingscommissie.

Binnen de termijn van 6 weken maakt het bestuur van het Comité namens de omwonenden bezwaar tegen het vernieuwen van de kadewand zonder behoud van de 10 bomen om de navolgende redenen:

Kadewand herstel met behoud van de bomen is mogelijk. Daar zijn meerdere technieken voor.

Argument 1: in strijd met het (i) Beschermd Stadsgezicht en (ii) Bufferzone Wereld Erfgoed (UNESCO World Heritage). De Brouwersgracht behoort tot beide aangewezen gebieden. De kadewanden zijn onderdeel van de monumentale binnenstad en daar behoren de bomen onlosmakelijk toe. Nieuwe kadewanden met later nieuwe aanplant schaadt het beschermde Stadsgezicht en doet de vermelding op de lijst van Wereld Erfgoed geen eer aan. Prinsengracht tussen Leidsestraat en Nieuwe Spiegelgracht is daarvan het droevige voorbeeld.

Argument 2: Kadewand herstel met behoud van de bomen is mogelijk.

In de afgelopen jaren zijn er meerdere innovatieve technieken toegepast, met name Boskalis in Schiedam, 2018, en onlangs in Den Haag de samenwerking van de Gebroeders de Koning B.V. en Van Gelder Groep en het Japanse GIKEN, die ook bekend zijn in Amsterdam en ten slotte is de methode de Beaufort bij de gemeente geïntroduceerd in 2020.

Het wordt tijd dat de ingenieurs van de kadeprojecten in Amsterdam overstappen op de voorhanden zijnde innovatieve technieken en het als een uitdaging zien behoud van het historische erfgoed na te streven en het milieu als prioriteit te stellen. Wij zijn van mening, dat bij de afweging van de herstelmethodes van de kadewand het historisch aanzien en het milieu het uitgangspunt dienen te zijn.

Naar aanleiding van de Kapvergunning Brouwersgracht dd 10 april 2022 stellen wij, dat als er drie bomen behouden kunnen worden, ook acht of tien behouden kunnen worden. Er is een groot gebrek aan beschikbare bomen van behoorlijk formaat voor de herplanting.

Er zijn drie innovatieve technieken bekend voor kadewandherstel. De uitvoering van het eerste rak van de Herengracht moet het laatste project in de binnenstad zijn, waar bomen zijn gekapt ten behoeve van kadewandherstel. De aanwezigheid van bomen **is een aanzienlijk belang** voor de leefbaarheid van de bewoners van de binnenstad en het milieu moet als prioriteit gezien worden, vanwege de schone lucht, koelte en demping van geluid van de drukke binnenstad.

Argument 3: Gebrek aan (bewoners)participatie:

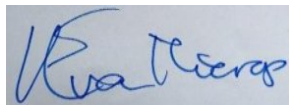
Van een uitnodiging of een verslag van informatie van de bewoners hebben wij niets kunnen vinden. Alleen is over verplaatsing van de woonboten aan de woonbootbewoners bericht.

Kortom, onze bezwaren tegen de vernieuwing kade Brouwersgracht zijn:

- 1. Schade aan het Beschermd Stadsgezicht en bufferzone Wereld Erfgoed (UNESCO World Heritage)**
- 2. Er zijn innovatieve methodes om kadewandherstel uit te voeren met behoud van bomen voor handen, waarvan twee methodes bewezen zijn**
- 3. Gebrek aan (bewoners)participatie**

Wij behouden ons het recht voor op een later tijdstip aanvullende argumenten mogen aandragen.

Met vriendelijke groeten,
namens het bestuur van het Comité Westelijke Grachtengordel e.o.

H.E. van Nierop, voorzitter

Petar ter Bergh, lid

Bijlage 3

Tabel 2. Omreken tabel van 'standaardboom' naar dunnere of dikkere bomen (omtrek gemeten op 1 meter hoogte)

<i>Herplant met stamomtrek van 14-17 cm</i>	<i>'standaardboom'</i> <i>Stamomtrek van 18-20 cm</i>	<i>Herplant met stamomtrek van 21-35 cm</i>	<i>Herplant met stamomtrek van 36-45 cm</i>	<i>Herplant met stamomtrek van 46-55 cm</i>
<i>Factor 2,0</i>	<i>Factor 1,0</i>	<i>Factor 0,5</i>	<i>Factor 0,25</i>	<i>Factor 0,1</i>

Wordt:

Leeftijd in jaren	Aantal te herplanten bomen (stamomtrek 18-20 cm op 1 m hoogte)	Herplant van één dikkere boom met stamomtrek van .... cm
tot en met 15	1	18 – 20
16-23	2	20 – 25
24-31	3	25 – 30
32-39	4	30 – 35
40-47	5	35 – 40
48-55	6	40 – 45
56-63	7	45 – 50
64-71	9	50 – 60

72-79	10	60 – 70
80-87	11	70 – 80
88-95	12	80 – 90

Bijlage 4

Gesprek Brouwersgracht 22 juli 2022

Aanwezig: Koningsgracht Patrick Spaan en omgev man Kaptein
Jordi Jacobs Groen en Arne Mets

Cte WG: Petar ter Bergh en Eveline van Nierop
Huib Sneep

Spaan: Koningsgracht is innovatieve methode pilot voor Brgr, die elders kan worden toegepast. Er is uitgegaan van behoud van 3 bomen.

Ze werken sneller met 3 pontons in de gracht, electrisch, hergebruik stenen, trillings vrij, per 50 m woonboten verplaatsen.

Pilot! Flexibel

Cte WG: behoud meer bomen is mogelijk, als je flexibel werkt.

Petar: wat zijn de kosten bij behoud van meer bomen?

Huib: BEA bekijken

Spaan: planning laat het niet toe

Vraag naar kabels: Spaan: langs de kade liggen alleen kabels tbv de woonboten.

Sneep: filmpje geeft een sleuf aan langs de kade ca 30 cm. Hoe zit dat?

Spaan: daar is geen sleuf gepland.

Eveline: bomen weghalen in een rijtje verzwakt de overblijvende bomen. Brgr ligt oost west, dus westenwind. Probeer de twee parels en de Mon. Boom te behouden. Ze staan naast elkaar. Zo mogelijk meer bomen.

Sneep: de twee te verplaatsen bomen kunnen ook blijven staan, of anders onmiddellijk teruggeplaatst te worden aan de Brgr.

Sneep bekijkt BAE ontvangen van Eveline

Afspraken: - Sneep en gaat met Joeri Jacobs bomen kloppen. Eveline loopt mee. Datum: zsm
- Advies aan Spaan
- Spaan is gevraagd de planning bij te stellen voor de drie bomen op een rijtje
- Eind aug weer een gezamenlijk gesprek

Bijlage 5

Wandeling over de Brouwersgracht 14 oktober 2022

Aanwezig:

Namens de gemeente: de heer A Mets en de heer van den Berg

Namens het Comite Westelijke grachtengordel e.o.:

De heer P ter Bergh, mevrouw W. Willemse en mevrouw H.E. van Nierop

Afgesproken is informatie te verschaffen aan CWG over de volgende punten:

- Aanvang bouw kademuur is gepland in begin 2023
  - Leden van het Comite zijn geïnteresseerd in de kosten van het project.
  - Oude bomen zijn kostbaar voor CO2 afvang, wateropvang, geluiddemping en hittestress
  - Kosten behoud boom is op € 100.000 geschat (dat kost ook het vervoer van een boom naar de Bijlmer)
Is dit standaard bedrag?
  - De heer Metz legt uit, dat het criterium is dat bomen met overlevingskans van minder dan 10 jaar gekapt worden.
  - Leden Comite merken op dat Boom 345129 heeft meer dan 10 jaar en boom 339486 6 tot 15 jaar, terwijl zij toch op de kaplijst staan.
Leden van het Comite WG willen deze bomen oor behoud aanmerken.
- Bovendien: - Twee grote bomen hebben meer kans van overleven tezamen dan apart
- het beschermde stadsgezicht is evenwichtiger met rijtje grote bomen
- Voor behoud van elke boom krijgt de aannemer een bonus. Voor verdere afweging is het interessant te vernemen welk bedrag daarmee gemoeid is.
  - De bocht in de kademuur bij de Prinsengr en Lindengracht. Deze is authentiek, dus monumentaal. Als deze bocht aangehouden wordt, staat de boom 349400 niet in de weg.
Deze boom is bij nader onderzoek als gezond beoordeeld.
NB De wortels liggen langs de kadewand en hoeven niet beschadigd te worden bij evt. recht trekken van de kadewand.

PS In de gemeenteraad heeft een begeleidingscommissie voor kadewanden ingesteld. Dit is typisch een vraagstuk om aan deze commissie voor te leggen.

Bijlage 6

Watertrap aan de kadewand van de Brouwersgracht, waar de kromming begint.

Bijlage 7 brug over de Lindengracht

